

Dokument s plenarne sjednice

A9-0063/2024

28.2.2024

IZVJEŠĆE

o europskom semestru za koordinaciju ekonomskih politika 2024.
(2023/2063(INI))

Odbor za ekonomsku i monetarnu politiku

Izvjestitelj: René Repasi

Izvjestiteljica za mišljenje pridruženog odbora u skladu s člankom 57.
Poslovnika:
Margarida Marques, Odbor za proračune

SADRŽAJ

	Stranica
PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	3
OBRAZLOŽENJE	11
PRILOG: SUBJEKTI ILI OSOBE OD KOJIH JE IZVJESTITELJICA PRIMILA INFORMACIJE	13
MIŠLJENJE ODBORA ZA PRORAČUNE.....	14
INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU	20
KONAČNO POIMENIČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU	21

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o europskom semestru za koordinaciju ekonomskih politika 2024. (2023/2063(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije (UFEU), a posebno njegov članak 121. stavak 2. i članak 136.,
- uzimajući u obzir Protokol br. 1. Ugovora o Europskoj uniji (UEU) i UFEU-a o ulozi nacionalnih parlamenata u Europskoj uniji,
- uzimajući u obzir Protokol br. 2 UEU-a i UFEU-a o primjeni načela supsidijarnosti i proporcionalnosti,
- uzimajući u obzir Ugovor o stabilnosti, koordinaciji i upravljanju u ekonomskoj i monetarnoj uniji,
- uzimajući u obzir Pariški sporazum Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama i ciljeve održivog razvoja,
- uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 2011/85/EU od 8. studenoga 2011. o zahtjevima za proračunske okvire država članica¹,
- uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU) br. 1177/2011 od 8. studenoga 2011. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1467/97 o ubrzanju i pojašnjenju provedbe postupka u slučaju prekomjernog deficita²,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1173/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o učinkovitoj provedbi proračunskog nadzora u europodručju³,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1174/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o provedbenim mjerama za ispravljanje prekomjernih makroekonomskih neravnoteža u europodručju⁴,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1175/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o izmjeni Uredbe Vijeća (EZ) br. 1466/97 o jačanju nadzora stanja proračuna i nadzora i koordinacije ekonomskih politika⁵,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o sprečavanju i ispravljanju makroekonomskih neravnoteža⁶,

¹ SL L 306, 23.11.2011., str. 41.

² SL L 306, 23.11.2011., str. 33.

³ SL L 306, 23.11.2011., str. 1.

⁴ SL L 306, 23.11.2011., str. 8.

⁵ SL L 306, 23.11.2011., str. 12.

⁶ SL L 306, 23.11.2011., str. 25.

- uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 472/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o jačanju gospodarskog i proračunskog nadzora država članica europodručja koje su u poteškoćama ili kojima prijete ozbiljne poteškoće u odnosu na njihovu financijsku stabilnost⁷,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 473/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o zajedničkim odredbama za praćenje i procjenu nacrtu proračunskih planova i osiguranju smanjenja prekomjernog deficita država članica u europodručju⁸,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost⁹ (Uredba o RRF-u),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 4. ožujka 2021. naslovljenu „Aksijski plan za provedbu europskog stupa socijalnih prava” (COM(2021)0102),
- uzimajući u obzir Socijalnu obvezu iz Porta koju su 7. svibnja 2021. potpisali Vijeće, Komisija, Parlament i socijalni partneri,
- uzimajući u obzir procjenu Europskog fiskalnog odbora od 28. lipnja 2023. o fiskalnoj politici prikladnoj za europodručje u 2024.,
- uzimajući u obzir godišnje izvješće Europskog fiskalnog odbora od 4. listopada 2023.,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 9. studenoga 2022. o smjernicama za reformu okvira gospodarskog upravljanja EU-a (COM(2022)0583),
- uzimajući u obzir Komisijin prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća od 26. travnja 2023. o djelotvornoj koordinaciji ekonomskih politika i multilateralnom proračunskom nadzoru i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1466/97 (COM(2023)0240),
- uzimajući u obzir Komisijin prijedlog uredbe Vijeća od 26. travnja 2023. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1467/97 o ubrzanju i pojašnjenju provedbe postupka u slučaju prekomjernog deficita (COM(2023)0241),
- uzimajući u obzir Komisijin prijedlog uredbe Vijeća od 26. travnja 2023. o izmjeni Direktive 2011/85/EU o zahtjevima za proračunske okvire država članica (COM(2023)0242),
- uzimajući u obzir Izjavu iz Granade usvojenu 6. listopada 2023.,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 21. studenoga 2023. naslovljenu „Godišnji pregled održivog rasta 2024.” (COM(2021)0901),
- uzimajući u obzir Komisijino izvješće od 21. studenoga 2023. naslovljeno „Izvješće o mehanizmu upozoravanja za 2024.” (COM(2023)0902) i Komisijinu Preporuku od 21. studenoga 2023. za preporuku Vijeća o ekonomskoj politici europodručja

⁷ SL L 140, 28.5.2019., str. 1.

⁸ SL L 140, 27.5. 2013., str. 11.

⁹ SL L 57, 18.2.2021., str. 17.

(COM(2023)0903),

- uzimajući u obzir Prijedlog zajedničkog izvješća Komisije i Vijeća o zaposlenosti od 21. studenoga 2023. (COM(2023)0904),
 - uzimajući u obzir jesensku gospodarsku prognozu Komisije od 15. studenoga 2023.,
 - uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir mišljenje Odbora za proračune,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za ekonomsku i monetarnu politiku (A9-0063/2024),
- A. budući da europski semestar ima ključnu ulogu u koordinaciji ekonomskih, proračunskih, strukturnih i socijalnih politika te politika zapošljavanja u državama članicama i time štiti makroekonomsku stabilnost ekonomske i monetarne unije;
- B. budući da se prema Komisijinoj zimskoj prognozi iz 2024. procjenjuje da se gospodarska aktivnost 2023. povećala za samo 0,5 % i u EU-u i europodručju zbog visoke inflacije i strožih uvjeta financiranja, nakon snažnog oporavka tijekom 2022.; budući da je očekivani rast BDP-a za 2024. smanjen na 0,9 % (s 1,3 %) u EU-u i na 0,8 % (s 1,2 %) u europodručju; budući da se još očekuje da će se gospodarska aktivnost tijekom 2025. povećati za 1,7 % u EU-u i za 1,5 % u europodručju);
- C. budući da je tržište rada EU-a i dalje imalo snažne rezultate u prvoj polovini 2023., unatoč usporavanju gospodarskog rasta; budući da je prema Komisijinoj jesenskoj prognozi iz 2023. nedostatak radne snage ipak i dalje izražen u mnogim sektorima i zanimanjima, posebno u područjima povezanim s razvojem i primjenom tehnologija s nultom neto stopom emisija i niskim emisijama; budući da je nezaposlenost u EU-u zabilježila rekordno nisku razinu iako postoje razlike među državama članicama; budući da je prema Eurostatu nezaposlenost mladih u prosincu 2023. dosegla 14,7 % u EU-u i 14,4 % u europodručju;
- D. budući da se prema Komisijinoj zimskoj prognozi iz 2024. predviđa pad inflacije sa 6,3 % u 2023. na 3,0 % u 2024. i na 2,5 % u 2025. u EU-u te s 5,4 % u 2023. na 2,7 % u 2024. i 2,2 % u 2025. u europodručju; budući da fiskalna politika treba podupirati monetarnu politiku u smanjenju inflacije i očuvanju fiskalne održivosti, uz istodobno osiguravanje dovoljno prostora za dodatna ulaganja i podupiranje dugoročnog rasta;
- E. budući da inflacija različito utječe na dohodovne skupine, i da su nerazmjerno pogođene skupine s niskim dohotkom; budući da bi inflacija mogla stvoriti istinsku krizu troškova života za određene segmente stanovništva, što predstavlja izazov za socijalnu koheziju;
- F. budući da se očekuje da će se udio duga u BDP-u 2023. smanjiti na 83,1 % u EU-u (90,4 % u europodručju); budući da se očekuje da će se udio duga u BDP-u neznatno smanjiti na oko 82,7 % u 2024. i na oko 82,5 % u 2025.; budući da se očekuje da će se udio duga u BDP-u u europodručju smanjiti na oko 89,7 % u 2024. i na oko 89,5 % u 2025.; budući da postoje velike razlike u razinama duga različitih država članica; budući da visoki udjeli duga u BDP-u u kombinaciji s visokim kamatnim stopama i nesigurnom makroekonomskom situacijom mogu ugroziti dugoročnu održivost duga i gospodarsku

stabilnost;

- G. budući da se prema Komisijinoj jesenskoj prognozi iz 2023. očekuje da će se deficit opće države u EU-u i europodručju smanjiti na 3,2 % BDP-a 2023. i dodatno smanjiti na 2,8 % BDP-a 2024. i 2,7 % BDP-a 2025.; budući da je opća klauzula o odstupanju iz Pakta o stabilnosti i rastu deaktivirana krajem 2023.; budući da je Komisija najavila da će u proljeće 2024. Vijeću podnijeti prijedlog o pokretanju postupka u slučaju prekomjernog deficita koji se temelji na deficitu na temelju podataka o realizaciji za 2023., u skladu s postojećim pravnim odredbama;
- H. budući da se očekuje da će 2023. i 2024. opći smjer fiskalne politike postati kontrakcijski, za 0,5 % BDP-a u obje godine, u prvom redu zbog gotovo potpunog ukidanja energetske mjere povezanih s krizom;
- I. budući da je brz, odlučan i koordiniran odgovor politike omogućio gospodarstvu EU-a da se oporavi i suoči sa socioekonomskim posljedicama pandemije bolesti COVID-19 i ruske vojne agresije na Ukrajinu te da prebrodi energetske krize koja je iz njih proizašla; budući da se gospodarstvo usporilo 2023.; budući da su izgledi i dalje obilježeni visokim stupnjem neizvjesnosti i visokim rizicima povezanim s razvojem ruske ratne agresije na Ukrajinu i sukobom na Bliskom istoku;
- J. budući da su ti disruptivni geopolitički događaji uputili na potrebu da Europska unija dodatno ojača svoju otvorenu stratešku autonomiju i ostane konkurentna na globalnom tržištu, osiguravajući pritom da nitko ne bude zapostavljen;
- K. budući da su financijska sredstva EU-a doprinijela makroekonomskom jačanju na razini EU-a i povećanju unutarnje i vanjske otpornosti EU-a u kriznim vremenima, istovremeno podupirući države članice u financiranju potrebnih ulaganja u prioritete EU-a za rješavanje trenutnih i budućih izazova;
- L. budući da se nakon znatne ekspanzivnosti u razdoblju od 2020. do 2022. povezane s krizom očekuje da će smjer fiskalne politike u europodručju 2023. i 2024. biti restriktivan; budući da bi smjer fiskalne politike trebao ostati prilagodljiv s obzirom na visoki stupanj neizvjesnosti;
- M. budući da su neto javna ulaganja kao postotak BDP-a u EU-u naglo pala nakon financijske krize uzrokovane pandemijom bolesti COVID-19 te su u nekim slučajevima dosegla negativne razine; budući da se taj udio još nije u potpunosti oporavio; budući da uspjeh klimatski neutralnih politika i digitalne transformacije ovisi o zajedničkom europskom pristupu i zahtijeva mjere i na razini EU-a i na razini država članica; budući da je buduća otpornost EU-a usko povezana s povećanjem javnih i privatnih ulaganja u održivi rast i ambicioznim programom strukturnih reformi; budući da je nužno odgovoriti na potrebu za pravodobnom strategijom kako bi se osigurala odgovarajuće razine javnih ulaganja nakon isteka razdoblja primjene Mehanizma za oporavak i otpornost 2026.; budući da su za postizanje ciljeva europskog zelenog plana i Pariškog sporazuma potrebna znatna javna i privatna ulaganja;
- N. budući da države članice trebaju imati uspostavljene potrebne mehanizme praćenja i revizije kako bi se zajamčilo poštovanje vladavine prava i zaštitili financijski interesi EU-a, posebno kako bi se spriječile prijevare, korupcija i sukobi interesa te osigurala

transparentnost; budući da je važno da države članice provedu relevantne poticajne preporuke za pojedine zemlje u tom pogledu;

Gospodarski izgledi za EU

1. izražava zabrinutost zbog gospodarskog stanja, trajne neizvjesnosti, slabog rasta, konkurentnosti i produktivnosti u EU-u; sa zabrinutošću prima na znanje trajni učinak cijena energije i inflacije na kupovnu moć kućanstava, što dovodi do povećanog rizika od siromaštva za mnoge Europljane, uključujući energetske siromaštvo, kao i na mogućnost poduzeća, uključujući mala i srednja poduzeća (MSP), iz EU-a da uspješno posluju; poziva države članice da poduzmu daljnje korake kako bi prevladale te poteškoće i da provedu ciljane mjere za osiguravanje poštenog tržišnog natjecanja na jedinstvenom tržištu i ublažavanje trajnih inflacijskih pritisaka;
2. napominje da se mnoge države članice suočavaju sa strukturnim izazovima koji ometaju njihov potencijal za rast; naglašava da je rješavanje strukturnih izazova ključno za održiv oporavak i trajni rast te da je provedba reformi za uklanjanje strukturnih slabosti ključna ne samo za poboljšanje sposobnosti podnošenja i prevladavanja postojećih izazova, već i za postizanje dvostruke tranzicije na održiv i pravedan način; ističe da su ambiciozne strukturne reforme i dalje ključne za jačanje gospodarske osnove EU-a, promicanje otvaranja poduzeća i poduzetništva te jačanje konkurentnosti, produktivnosti i ukupnog potencijala EU-a za rast;
3. naglašava kako manjak javnih i privatnih ulaganja u nekim državama članicama koči potencijal za socijalno uravnotežen i održiv rast; smatra da su predvidiva pravila, jednaki uvjeti za sve i smanjeni troškovi usklađivanja ključni čimbenici za privlačenje ulaganja; ističe kako su ta ulaganja ključna za sposobnost EU-a da se nosi s postojećim izazovima, uključujući pravednu zelenu i digitalnu tranziciju, kao i da će se njima povećati otpornost EU-a i dugoročna konkurentnost u nadolazećim izazovima; smatra da bi ta ulaganja trebala biti popraćena reformama za povećanje rasta i otpornosti; skreće pozornost na ulaganja u obnovljive izvore energije i energetske učinkovitost koja su potrebna, među ostalim, kako EU ne bi ovisio o uvezenim fosilnim gorivima i kako bi se ograničila inflacija potaknuta cijenama energije; prima na znanje kontrakcijski smjer fiskalne politike koji se očekuje 2023. i 2024.; ističe da takav kontrakcijski smjer ne bi smio ići nauštrb ulaganja, koja bi trebalo povećati diljem Unije;
4. naglašava da bi daljnje produbljivanje jedinstvenog tržišta i uklanjanje prepreka ulaganjima, među ostalim, s pomoću reformi kojima se pojednostavnjuju i digitaliziraju planiranje, izdavanje dozvola i drugi administrativni postupci, doprinijeli poticanju privatnih ulaganja; ponavlja da industrijska politika, kao i duboka i integrirana tržišta kapitala i inovacije EU-a, također mogu doprinijeti podupiranjem ulaganja, zaštitom globalne konkurentnosti EU-a i ublažavanjem rizika povezanih s prekomjernim oslanjanjem na ograničen broj trećih zemalja u pogledu ključnih tehnologija, sirovina i industrijskih rješenja;
5. poziva države članice da redovito preispituju potrošnju u okviru (više)godišnjeg proračunskog postupka, čime bi se doprinijelo poboljšanju učinkovitosti i kvalitete javnih rashoda; slaže se s preporukom Komisije iz Godišnjeg pregleda održivog rasta za 2024. da bi države članice trebale što prije ukinuti mjere energetske potpore povezane s

krizom i postupno ukinuti subvencije za fosilna goriva; naglašava da su i državni prihodi i državna potrošnja ključni za jamčenje održivosti javnih financija; poziva države članice da poduzmu mjere za borbu protiv poreznih prijevара, izbjegavanja plaćanja poreza, utaje poreza i pranja novca; pozdravlja dogovor o paketu mjera za sprečavanje pranja novca u tom pogledu;

6. slaže se s procjenom Komisije da su rizici povezani s velikim razlikama u dugu i cijenama i dalje relevantni, posebno u državama članicama u kojima je za servisiranje duga potrebno znatno refinanciranje duga ili u kojima se privatni sektor suočava s naglim povećanjima u plaćanju kamata;
7. poziva države članice u europodručju da istraže sve načine za dovršetak revizije Ugovora o Europskom stabilizacijskom mehanizmu kako bi se omogućilo uvođenje zajedničkog zaštitnog mehanizma za Jedinostveni fond za sanaciju, čime bi se dodatno ojačala otpornost europodručja;

Europski semestar i Mehanizam za oporavak i otpornost

8. podsjeća da je europski semestar dobro uspostavljen okvir za koordinaciju proračunskih, ekonomskih, socijalnih politika te politika zapošljavanja u Uniji u skladu s Ugovorima, uključujući europski stup socijalnih prava, čime se štiti njezina makroekonomska stabilnost, održiva konvergencija gospodarskih i socijalnih rezultata država članica te socijalna kohezija EU-a; poziva države članice na veće preuzimanje odgovornosti u okviru europskog semestra, primjerice putem njihovih lokalnih i regionalnih vlasti; napominje da je industrijski plan u okviru zelenog plana za 2023. dio strategije rasta EU-a;
9. dijeli gledište da preporuke za pojedine zemlje za 2024. trebaju biti usmjerene na određene kriterije; naglašava da one moraju služiti i za promicanje zdravog i uključivog gospodarskog rasta, povećanje konkurentnosti i makroekonomske stabilnosti, promicanje zelene i digitalne tranzicije te osiguravanje socijalne i međugeneracijske pravednosti; uzima u obzir razlike u nacionalnim prognozama za rast BDP-a, inflaciju, nezaposlenost, saldo opće države, bruto javni dug i saldo tekućeg računa te napominje da one upućuju na potrebu za fleksibilnim pristupima koji se temelje na specifičnim okolnostima svake države članice; u tom pogledu poziva Komisiju da bolje poveže preporuke i izvješća za pojedine zemlje; poziva na učinkovito praćenje provedbe preporuka za pojedine zemlje i relevantnih reformi, kao i napretka u smanjenju utvrđenih nedostataka u ulaganjima; naglašava kako se u preporukama za pojedine zemlje u obzir trebaju uzeti socijalne ranjivosti i nezaposlenost; primjećuje smanjenje broja socijalnih preporuka za pojedine zemlje na temelju pregleda socijalnih pokazatelja;
10. pozdravlja fleksibilnost u prilagodbi Mehanizma za oporavak i otpornost, npr. u kontekstu plana REPowerEU, na temelju iskustava stečenih tijekom njegove provedbe; ističe da bi ključne etape i ciljne vrijednosti u nacionalnim planovima oporavka trebale biti u skladu s preporukama za pojedine zemlje i da bi države članice u okviru svojih nacionalnih planova za oporavak i otpornost trebale uzeti u obzir barem znatan dio preporuka za pojedine zemlje; naglašava uspjeh Mehanizma za oporavak i otpornost; podsjeća da će se uspjeh i djelotvornost financiranih projekata mjeriti njihovim učinkom

na gospodarstvo i zapošljavanje te poziva na brzu, transparentnu i djelotvornu provedbu tih projekata; u tom pogledu ističe da su usklađenost s Uredbom o Mehanizmu za oporavak i otpornost te pravilna provedba ključni za kredibilitet Mehanizma za oporavak i otpornost;

11. prima na znanje ulogu Mehanizma za oporavak i otpornost u suočavanju s globalnim izazovima koji proizlaze iz zelene tranzicije i digitalne transformacije gospodarstva; naglašava da reforme i ulaganja u okviru planova za oporavak i otpornost doprinose klimatskim ciljevima Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost te da se njima poštuje načelo „nenanošenja bitne štete”; poziva države članice da u najvećoj mogućoj mjeri iskoriste tu priliku i da Mehanizam za oporavak i otpornost iskoriste kako bi preobrazile svoja gospodarstva i učinile ih konkurentnijima; podsjeća da je važno provjeriti dopiru li financijska sredstva do realnog gospodarstva i malih i srednjih poduzeća te naglašava važnost odgovornosti i transparentnosti za tijela koja primaju sredstva EU-a;
12. naglašava važnost privatnih i javnih ulaganja u kontekstu gospodarskog oporavka i upravljanja dvostrukom tranzicijom; podsjeća da se Mehanizmom za oporavak i otpornost ne zamjenjuje posebna uloga nacionalnih javnih ulaganja; ponavlja da je potrebno osigurati kvalitetu, transparentnost i odgovornost javnih ulaganja i nacionalnih strategija radi usklađivanja s ciljevima dvostruke tranzicije; ističe da bi te nacionalne strategije za dvostruku tranziciju trebale služiti kao nadopuna za Mehanizam za oporavak i otpornost i druge europske investicijske instrumente;
13. poziva na racionalizaciju programa kohezijske politike s investicijskim potrebama utvrđenima u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost i u preporukama za pojedine zemlje; podsjeća da kohezijska politika služi širem skupu ciljeva od Mehanizma za oporavak i otpornost te da može dopuniti mjere dogovorene u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost; poziva na to da se sudjelovanje dionika, uključujući sudjelovanje socijalnih partnera, organizacija civilnog društva i poslovnog sektora, na usporediv način uključi u izradu i provedbu nacionalnih planova za oporavak i otpornost, kao što je to slučaj s programima kohezijske politike;
14. ističe da je koordinacija među relevantnim tijelima, uključujući između nacionalnih vlada te regionalnih i lokalnih vlasti, ključna za upravljanje Mehanizmom za oporavak i otpornost te prevladavanje administrativnih prepreka i birokracije;
15. prima na znanje privremeni politički dogovor koji su suzakonodavci postigli 10. veljače 2024. o reformi okvira gospodarskog upravljanja EU-a, čiji je cilj osigurati djelotvornu koordinaciju gospodarskih politika i održivu konvergenciju gospodarskih i socijalnih rezultata država članica;
16. pozdravlja iskustva stečena na temelju organizacijskih odluka za upravljanje Mehanizmom za oporavak i otpornost; napominje da se reformom okvira gospodarskog upravljanja ne osiguravaju financijski poticajni mehanizmi EU-a za podupiranje i promicanje nacionalnih reformi politika i ulaganja; ističe da je osiguravanje potrebne razine javnih ulaganja ključno kako bi se postigli glavni ciljevi reforme okvira gospodarskog upravljanja te kako bi se uzeli u obzir trenutačni i budući prioritati Unije; izražava zabrinutost da neke države članice neće biti financijski sposobne samostalno

financirati pravednu zelenu i digitalnu tranziciju;

17. naglašava ulogu Europskog parlamenta u okviru gospodarskog upravljanja EU-a i zalaže se za veći angažman Europskog parlamenta u europskom semestru, uz potpuno poštovanje nadležnosti utvrđenih Ugovorima; prima na znanje dijalog između Komisije i država članica o njihovim pojedinačnim fiskalno-strukturnim planovima; naglašava potrebu da se prema svim državama članicama postupa jednako; ističe da povećanje diskrecijskih ovlasti Komisije u procesu razvoja srednjoročnih fiskalno-strukturnih planova mora biti popraćeno većom usklađenošću s pravilima pod nadzorom Europskog fiskalnog odbora, kao i povećanom odgovornošću i većim protokom informacija prema Europskom parlamentu; uviđa da je gospodarski dijalog kao dio Europskog semestra koristan temelj odgovornosti; smatra da bi za odgovarajuću odgovornost bilo potrebno da Europski parlament ima na raspolaganju instrumente koji mu omogućuju primjenu posljedica na temelju svoje procjene uspješnosti europskog semestra, u skladu s Ugovorima;

o

o o

18. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.

OBRAZLOŽENJE

Europski semestar godišnji je postupak koordinacije ekonomskih i proračunskih politika država članica sa širokim utjecajem na socijalne politike. U izvješću o vlastitoj inicijativi o europskom semestru za koordinaciju ekonomskih politika iz 2024. izražava se zabrinutost zbog slabog gospodarskog rasta, naglašava se učinak cijena energije i inflacije na kupovnu moć i uvažava uloga EU-a u stabilizaciji gospodarstva u kriznim razdobljima. Izvjestitelj naglašava potrebu za koordiniranim fiskalnim, strukturnim i regulatornim politikama kao i javnim i privatnim ulaganjima. U Godišnjoj strategiji održivog rasta iz 2024. poseban se naglasak stavlja na socijalni aspekt i aspekt zapošljavanja u kontekstu nesigurnosti uzrokovane rastućom inflacijom i troškovima života zbog ruske vojne agresije na Ukrajinu kao i tekućih socijalnih i gospodarskih posljedica uzrokovanih pandemijom bolesti COVID-19 i stanjem na Bliskom istoku.

U izvješću se izražava zabrinutost u pogledu niskih stopa rasta u EU-u zbog trajnog učinka cijena energije i inflacije na kupovnu moć kućanstava i dobro poslovanje poduzeća. Priznaju se i naponi koje je Europska središnja banka (ESB) uložila u suočavanje s inflacijom, no navodi se da nije dovoljno samo povećati kamatne stope; kako bi se pronašla rješenja u kriznim okolnostima potrebne su koordinirane fiskalne, strukturne i regulatorne politike. U tekstu se ističe da nedovoljna javna i privatna ulaganja u nekim državama članicama koče održivi rast te se naglašava njihova odlučujuća uloga u jačanju otpornosti, izdržljivosti i konkurentnosti EU-a koji se suočava s izazovima.

Izvjestitelj isto tako raspravlja o pitanjima povezanim s europskim semestrom i Mehanizmom za oporavak i otpornost te predlaže reforme okvira gospodarskog upravljanja EU-a, uključujući i potrebu za pojednostavnjivanjem, provedivošću i podupiranjem zelene i digitalne tranzicije. Iako prima na znanje iskustva stečena provedbom Mehanizma za oporavak i otpornost, izvjestitelj žali što u predloženoj reformi okvira gospodarskog upravljanja nisu predviđeni slični poticajni mehanizmi. Izražava se zabrinutost oko financijske sposobnosti nekih država članica da samostalno financiraju potrebnu zelenu i digitalnu tranziciju. Dodatno se izražava zabrinutost u pogledu slabljenja socijalne dimenzije zbog samoograničenja preporuka za pojedine zemlje, a samim time i zbog smanjenja broja preporuka koje se temelje na pregledu socijalnih pokazatelja. Izvjestitelj se zalaže za ciljane preporuke za pojedine zemlje za 2024., ističući njihovu ulogu u jačanju konkurentnosti, zelenoj i digitalnoj tranziciji i socijalnoj pravednosti s obzirom na socijalne ranjivosti. Izražava se i zabrinutost zbog neučinkovitosti sustava koji se temelji na uspješnosti i birokratiziranosti Mehanizma za oporavak i otpornost. U ovogodišnjem izvješću o europskom semestru podržava se usklađivanje kohezijskih politika EU-a s Mehanizmom za oporavak i otpornost te preporukama za pojedine zemlje, a dionike se potiče na sudjelovanje u nacionalnim planovima oporavka i otpornosti koji su slični programima kohezijske politike.

Izvjestitelj duboko žali što je nedovoljno pozornosti posvećeno uzajamnom djelovanju makroekonomskih neravnoteža i fiskalnih pravila te naglašava važnost rješavanja toga pitanja za financijsku stabilnost EU-a, što bi moglo iziskivati javne rashode. Prepoznaje potrebu da se ograniče javni rashodi kako bi se izbjegli prekomjerni deficiti te predlaže njihovo ograničavanje na temelju objektivnih kriterija, no s izuzetkom određenih izdataka namijenjenih nužnim ulaganjima.

Sa zabrinutošću promatra i financiranje isključivo na temelju uspješnosti te sustav provjere Mehanizma za oporavak i otpornost, budući da je za postizanje dogovorenih ciljeva ulaganja potrebna veća fleksibilnost. To je još potrebnije ako se programe kohezijske politike treba racionalizirati s investicijskim potrebama Mehanizma za oporavak i otpornost. Reforma fiskalnih pravila EU-a igra ključnu ulogu u budućem razvoju ekonomskih i proračunskih politika država članica, kao i veća odgovornost, angažiranost nacionalnih parlamenata i odgovarajući instrumenti kojima bi Europski parlament mogao pozvati na odgovornost Komisiju za uspješnost europskog semestra.

**PRILOG: SUBJEKTI ILI OSOBE
OD KOJIH JE IZVJESTITELJICA PRIMILA INFORMACIJE**

U skladu s člankom 8. Priloga I. Poslovniku izvjestiteljica izjavljuje da je tijekom pripreme izvješća, prije njegova usvajanja u odboru, primila informacije od sljedećih subjekata ili osoba:

Subjekt i/ili osoba
European Consortium for Political Research (ECPR)
European Trade Union Confederation (ETUC)

Navedeni popis sastavljen je pod isključivom odgovornošću izvjestiteljice.

15.2.2024

MIŠLJENJE ODBORA ZA PRORAČUNE

upućeno Odboru za ekonomsku i monetarnu politiku

o europskom semestru za koordinaciju ekonomskih politika 2024.
(2023/2063(INI))

Izvjestiteljica za mišljenje (*): Margarida Marques

(*): Pridruženi odbor – članak 57. Poslovnika

PRIJEDLOZI

Odbor za proračune poziva Odbor za ekonomsku i monetarnu politiku da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

1. ističe neizvjesnu gospodarsku i socijalnu perspektivu EU-a koja proizlazi iz trajnih posljedica pandemije bolesti COVID-19, posljedica ruske ratne agresije na Ukrajinu, inflacije te energetske krize i krize troškova života; prima na znanje da se očekuje postupni oporavak gospodarstva Unije u 2024. godini, s predviđenim rastom od 1,3 % BDP-a i općenito stabilnim tržištem rada; ističe, međutim, različite izazove i neizvjesnosti koji stvaraju pritisak na europska poduzeća, javne financije, javne socijalne politike i politike socijalne skrbi i ljude te različito utječu na države članice; zabrinut je zbog toga što se očekuje da će razina inflacije 2024. ostati znatno iznad 2 %, odnosno 3,5 %; posebno je zabrinut zbog trajnog učinka cijena energije i inflacije na kupovnu moć kućanstava, što dovodi do povećanog rizika od siromaštva za mnoge Europljane te utječe na mogućnost poduzeća iz EU-a da uspješno posluju;
2. naglašava da se trenutačni okvir gospodarskog upravljanja EU-a pokazao neprikladnim za rješavanje dosadašnjih i trenutačnih izazova te da je hitno potrebna revizija; prima na znanje predloženu reformu Unijina okvira gospodarskog upravljanja; smatra da bi se novim okvirom trebala osigurati jasna, fleksibilna i transparentna provedba te državama članicama pružiti odgovarajući fiskalni prostor za provedbu socijalno pravednih reformi i ulaganja kojima se potiče rast, povećanje otpornosti, sigurnosti, zaštićenosti, održivosti, pravednosti i uključivosti gospodarstava i društava te za ulaganje u strateške prioritete EU-a, osobito u usporednu tranziciju, socijalne politike te obrambenu sigurnost i sigurnost opskrbe hranom; podsjeća na svoje stajalište da će trajni krizni instrument na razini EU-a, izvan gornjih granica višegodišnjeg financijskog okvira (VFO), doprinijeti osiguravanju dovoljno visoke razine strateških ulaganja i odgovarajućeg smjera fiskalne politike sveukupno gledajući, kao i povećanju spremnosti EU-a da brzo reagira na aktualne i predstojeće krize i njihove socijalne i gospodarske učinke;
3. podsjeća da se poštovanjem vladavine prava jamči više pravde, jednakosti i gospodarske

stabilnosti; naglašava važnost poštovanja vladavine prava i općeg sustava uvjetovanosti; podsjeća da je zaštita proračuna Unije od mogućih povreda vladavine prava temeljni preduvjet za pristup fondu, kao i primjena učinkovitih mehanizama praćenja, revizije i provedbe u pogledu sredstava Unije, posebno kako bi se spriječila zlouporaba, prijevara, korupcija i sukobi interesa te osigurala transparentnost; poziva Komisiju da osigura da nema nazadovanja u pogledu postignuća u području vladavine prava;

4. uviđa da su instrument NextGenerationEU (NGEU), posebno Mehanizam za oporavak i otpornost, i Europski instrument za privremenu potporu radi smanjenja rizika od nezaposlenosti u izvanrednoj situaciji (SURE) pokazali uspješnost i učinkovitost u podupiranju oporavka gospodarstva EU-a i u doprinosu makroekonomskoj stabilizaciji i otpornosti diljem EU-a; nadalje, prima na znanje njihov pozitivan učinak na provedbu preporuka za pojedine zemlje i na ulaganja u prioritete EU-a; pozdravlja činjenicu da je većina država članica podnijela revidirane nacionalne planove, uključujući poglavlja o planu REPowerEU; pozdravlja procjenu Komisije da potpuna provedba mjerljivih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti koje se financiraju iz zelenih obveznica instrumenta NextGenerationEU do kraja 2026. može potencijalno smanjiti emisije stakleničkih plinova za 44 milijuna tona godišnje; naglašava da se ključne etape i ciljne vrijednosti moraju ostvariti kako bi se nacionalni planovi uspješno i učinkovito provedli; ističe da bi se ulaganja u skladu s europskim ciljevima, posebno onima iz Mehanizma za oporavak i otpornost i plana REPowerEU, trebala uzeti u obzir kao prednost prilikom odluke o produljenjima za podnošenje fiskalnih planova koje trebaju dostaviti države članice;
5. podsjeća da je potrebno uzeti u obzir konkretne financijske i gospodarske posljedice rata u Ukrajini, posebno na najizloženije zemlje, te poziva Komisiju da poduzme potrebne mjere;
6. ističe potrebu za boljom koordinacijom politika i većom socijalnom i obrazovnom dimenzijom u okviru europskog semestra; nadalje, naglašava da će biti potrebna znatna javna ulaganja za potporu održivom, pravednom i uključivom oporavku u EU-u, rješavanje energetske krize i omogućivanje uzlazne socijalne i gospodarske konvergencije kako bi se osigurala strateška autonomija EU-a; nadalje, naglašava znatne potrebe za javnim i privatnim ulaganjima u borbu protiv klimatskih promjena, koje Komisija procjenjuje na više od 450 milijardi EUR godišnje, te za promicanje digitalizacije gospodarstva; naglašava da bi postupak europskog semestra trebao doprinijeti potpunoj provedbi UN-ovih ciljeva održivog razvoja, europskog stupa socijalnih prava, ciljeva EU-a u području klime i biološke raznolikosti te strategije EU-a za rodnu ravnopravnost;
7. podsjeća da je znatno povećanje kamatnih stopa povećalo troškove zaduživanja za Instrument Europske unije za oporavak (EURI); stoga poziva na stabilno i predvidljivo rješenje za otplatu troškova zaduživanja EURI-ja, iznad gornjih granica VFO-a, kako bi se programi EU-a zaštitili od rezova; snažno ustraje na brzom uvođenju istinskih, primjerenih i učinkovitih novih vlastitih sredstava, posebno onih dogovorenih u pravno obvezujućem planu uspostavljenom u okviru Međuinstitucijskog sporazuma o proračunskoj disciplini, suradnji u proračunskim pitanjima i dobrom financijskom upravljanju te novim vlastitim sredstvima, uključujući plan za uvođenje novih vlastitih

sredstava¹⁰, kao što su porez na financijske transakcije i financijski doprinos povezan s korporativnim sektorom ili nova zajednička osnovica poreza na dobit; poziva Komisiju da predstavi dodatne prijedloge za stvarna vlastita sredstva;

8. poziva na to da Parlament u potpunosti bude uključen u reformu okvira gospodarskog upravljanja i budućeg gospodarskog upravljanja u EU-u te u uspostavu fiskalnih instrumenata i upravljanje njima; podsjeća da bi njegovu ulogu u europskom semestru trebalo znatno ojačati.

¹⁰ SL L 433I, 22.12.2020., str. 28.

**PRIOLOG: SUBJEKTI ILI OSOBE
OD KOJIH JE IZVJESTITELJ PRIMIO INFORMACIJE**

Izvjestitelj izjavljuje, pod svojom isključivom odgovornošću, da nije primio nikakve informacije ni od jednog subjekta ili osobe koje bi u skladu s člankom 8. Priloga I. Poslovniku trebalo navesti u ovom Prilogu.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	14.2.2024
Rezultat konačnog glasovanja	+: 24 -: 4 0: 5
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Rasmus Andresen, Olivier Chastel, Katalin Cseh, Andor Deli, José Manuel Fernandes, Jonás Fernández, Eider Gardiazabal Rubial, Alexandra Geese, Vlad Gheorghe, Eero Heinäluoma, Niclas Herbst, Monika Hohlmeier, Hervé Juvin, Moritz Körner, Joachim Kuhs, Camilla Laureti, Janusz Lewandowski, Siegfried Mureşan, Eva Maria Poptcheva, Bogdan Rzońca, Eleni Stavrou, Nils Torvalds, Nils Ušakovs, Angelika Winzig
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Anna-Michelle Asimakopoulou, Lefteris Nikolaou-Alavanos, Jan Olbrycht, Grzegorz Tobiszowski, Roberts Zīle
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Michael Gahler, Thijs Reuten, Maria Veronica Rossi, Pedro Silva Pereira

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

24	+
PPE	Anna-Michelle Asimakopoulou, José Manuel Fernandes, Michael Gahler, Monika Hohlmeier, Janusz Lewandowski, Siegfried Mureşan, Jan Olbrycht, Eleni Stavrou, Angelika Winzig
Renew	Olivier Chastel, Katalin Cseh, Vlad Gheorghe, Moritz Körner, Eva Maria Poptcheva, Nils Torvalds
S&D	Jonás Fernández, Eider Gardiazabal Rubial, Eero Heinäluoma, Camilla Laureti, Thijs Reuten, Pedro Silva Pereira, Nils Ušakovs
Verts/ALE	Rasmus Andresen, Alexandra Geese

4	-
ID	Joachim Kuhs
NI	Andor Deli, Hervé Juvin, Lefteris Nikolaou-Alavanos

5	0
ECR	Bogdan Rzońca, Grzegorz Tobiszowski, Roberts Zile
ID	Maria Veronica Rossi
PPE	Niclas Herbst

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani

INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU

Datum usvajanja	22.2.2024
Rezultat konačnog glasovanja	+: 28 -: 3 0: 2
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Anna-Michelle Asimakopoulou, Gilles Boyer, Valentino Grant, Claude Gruffat, Eero Heinäluoma, Michiel Hoogeveen, Danuta Maria Hübner, Stasys Jakeliūnas, Othmar Karas, Georgios Kyrtos, Aurore Lalucq, Philippe Lamberts, Pedro Marques, Caroline Nagtegaal, Luděk Niedermayer, Lefteris Nikolaou-Alavanos, Piernicola Pedicini, Lídia Pereira, Sirpa Pietikäinen, Antonio Maria Rinaldi, Alfred Sant, Aušra Seibutyte, Paul Tang, Irene Tinagli
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Andželika Anna Mozdżanowska, René Repasi, Eleni Stavrou
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	João Albuquerque, Jordi Cañas, Deirdre Clune, Bernard Guetta, Nacho Sánchez Amor, Michal Wiezik

KONAČNO POIMENIČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU

28	+
PPE	Anna-Michelle Asimakopoulou, Deirdre Clune, Danuta Maria Hübner, Othmar Karas, Luděk Niedermayer, Lídia Pereira, Sirpa Pietikäinen, Aušra Seibutytė, Eleni Stavrou
Renew	Gilles Boyer, Jordi Cañas, Bernard Guetta, Georgios Kyrtos, Caroline Nagtegaal, Michal Wiezik
S&D	João Albuquerque, Eero Heinäluoma, Aurore Lalucq, Pedro Marques, René Repasi, Nacho Sánchez Amor, Alfred Sant, Paul Tang, Irene Tinagli
Verts/ALE	Claude Gruffat, Stasys Jakeliūnas, Philippe Lamberts, Piernicola Pedicini

3	-
ID	Valentino Grant, Antonio Maria Rinaldi
NI	Lefteris Nikolaou-Alavanos

2	0
ECR	Michiel Hoogeveen, Anđželika Anna Mozdžanowska

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani